कश्यपोऽसितो देवलो वा।पवमानः सोमः। गायत्री।

परि प्रिया दिवः कविर्वयांसि नुस्योर्द्धितः।सुवानो याति कविकतुः॥ ९.००९.०१

नस्योर्हितः- अधिषवणफलकयोर्जंडप्रतीकयोर्निहितः। कविः- क्रान्तदर्शी। कविकतुः- क्रान्तदर्शिनां सङ्कल्पभूतः। अग्निमयः। सुवानः- निष्पादितः। दिवः- चिदाकाशस्य। प्रिया- प्रियान्। वयांसि- मुक्तिप्रतीकपक्षिणः। परि- परितः। याति- गच्छित ॥१॥

प्रप्र क्षयाय पन्यसे जनाय जुष्टौ अद्भुहै।वीत्यर्षे चिनष्ठया॥ ९.००९.०२

क्षयाय- आश्रितानां निवासभूताय । पन्यसे- मन्त्रवते । अद्भुहे- द्रोहभावनारहिताय । जनाय । जुष्टः-आश्रितः सन् । वीती- अनुभवाय । चनिष्ठया- अन्नेन । प्रप्र अर्ष- प्रकर्षेण गच्छ ॥२॥

स सूनुर्मातरा शुचिर्जातो जाते अरोचयत्। महान्मही ऋतावृधां॥ ९.००९.०३

सः- असौ। श्रुचिः- परिशुद्धः। जातः- आविर्भूतः। महान्- महात्मा। सूनुः- वत्सः सोमः। जाते- आविर्भूते। मही- महत्यौ। ऋतावृधा- प्रकृतिनियतिभूतसत्यवर्धक्यौ। मातरा-द्यावापृथिव्यौ। अरोचयत्- दीपयति ॥३॥

स सप्त धीतिभिर्द्धितो नुद्यौ अजिन्वदुद्धहैः।या एकमिक्ष वावृधुः॥ ९.००९.०४

सः- असो । सप्त धीतिभिः- सप्तसदनसम्बन्धिधारणाभिः । हितः- अन्तर्निहितः । अद्रुहः- अद्रोहः । याः । एकम्- अनन्यं सोमम् । अक्षि- अक्षीणं यथा भवति तथा । वावृधुः- वर्धयामासुः । नद्यः- ता अपो मूलशक्तिधाराः । अजिन्वत्- प्रीणयति ॥४॥

ता अभि सन्तमस्तृतं महे युवनिमा देधुः।इन्दुमिन्द्र तर्व वृते॥ ९.००९.०५

इन्द्र- परमेश्वर । इन्दुम्- हृदयक्केदनकरम् । अस्तृतम्- अहिंसितम् । युवानम्- नित्याभिनवम् । सन्तम्- सद्रसम् । तव- भवतः । व्रते- नियत्याम् । महे- महते लक्ष्याय । ताः- जीवोदकानि । अभि- अभितः । आ दधुः- धारयामासुः ॥१॥

अभि विह्नरमर्त्यः सप्त पंश्यित वाविहः। क्रिविर्देवीरतर्पयत्॥ ९.००९.०६

विहः- यज्ञवोद्य । अमर्त्यः- मरणरिहतो रसः । वाविहः- वाहकः सन् । सप्त- सप्त मूलशक्तिधाराः । पश्यित- अवगच्छत्यनुभवित वा । क्रिविः- तासां स्वप्रवणशीलत्वेन धारकः कूपः सन् । देवीः-अपः धाराः । अतर्पयत् ॥६॥

अवा कल्पेषु नः पुमस्तमांसि सोम योध्यो।तानि पुनान जङ्घनः॥ ९.००९.०७

पुनान- पवमान । कल्पेषु- युगेषु । पुमः- वीर । सोम- रस । तमांसि- अन्धकारमयानि अज्ञानानि । योध्या- योधनीयानि । तानि- अमूनि । जङ्गनः- नाशय । नः- अस्मान् । अव- रक्ष ॥७ ॥

न् नव्यंसे नवीयसे सूक्तायं साधया पृथः। प्रत्ववद्रौचया रुचः॥ ९.००९.०८

नु- क्षिप्रम् । नव्यसे- अयातयामाय । नवीयसे- स्तुतिमयाय । सूक्ताय- सुष्ठु उक्ताय मन्त्राय । पथः-मार्गान् । साधय । प्रत्नवत्- यथापूर्वम् । रुचः- ज्योतींषि । रोचय- प्रकाशय ॥८॥

पर्वमान महि अवो गामर्थं रासि वीरवत्।सना मेधां सना स्वः॥ ९.००९.०९

पवमान- पुनान । वीरवत्- वीर्यसंपन्नम् । अश्वम्- प्राणम् । गाम्- चित्किरणम् । महि- महतीम् । श्रवः- श्रुत्युपलक्षितावगतिम् । मेधाम्- देवतावगमनशक्तिम् । स्वः- ज्योतिः । सन- देहि ॥९॥

